

Hvede, masser af hvede, høstet med segl og med le og i gloende sol — for at blive oplagret som usælgelig

KATASTROFAL PENGEMANGEL

Misregeret, fattigt og uden ordentlig industri nærmer Grækenland sig økonomisk sammenbrud

Af DENIS KAYOPOULOS

ATHEN (Privat)

DET VÆRSTE ved Grækenlands politiske krise var ikke urolighederne og revolutionsfaren. Det var de penge, den kostede.

Det blev til ti ugers politisk anarki med frit aftræk på alle pengeklaser. Udgifterne i den regeringsløse tid kommer oven i de næsten to års økonomiske forblødnings tid Cypern, der har slugt en halv million kroner om dagen.

FOLKET skal nok komme til at betale. Landet er ude i en krise, men politikerne har ikke tid

til at gøre noget ved den. I de sidste uger har de begyndt en popularitets-kampagne forud for forventede valg, og gyldne ord er der nok af. Men intet guld.

Regeringen bliver nødt til på et eller andet tidspunkt at gennemføre restriktioner. Hvem rammer det først? Bønderne, hvis produktstaten for øjeblikket garanterer minimumpriser på. Alt tyder på, at disse priser nu sættes ned.

Det gør man til trods for, at over en million bondefamilier med en gennemsnitsstørrelse på fem medlemmer kun har en månedssindstøt på 56 kroner. For de øvrige tre millioner familier på landet kan indkomsten stige til 105 kroner om måneden. Det er, hvad jorden giver for sig.

Grækenland er Vesteuropas mest udprægede landbrugsland. — To tredjedele af eksporten er landbrugsvarer. Til trods for, at kun 30 pct. af jorden er nogenlunde frugtbar.

Den unge generation er ved at bryde ud fra den lave levestandard fængsel. Næsten alle græske familier har en bror eller onkel i USA, Australien eller Canada. Nu er det blevet almindeligt, at de og

så har en søn eller en far i Hamborg eller Düsseldorf. Udvandringsvoksede i 1963—64 til det højeste, den nogen sinde har været med over 100.000 om året. Andre tusinder kom til storbyerne Athen og Saloniki.

Siden 1951 er 600.000 grækere udvandret. Størstedelen af dem kom fra landdistrikterne i Nord- og Sydgrækenland. De ejede intet — og de havde sjældent lært noget. Alligevel var de udvandrere — alene i de første otte måneder af 1965 — bidraget med 550 millioner kroner i fremmed valuta til Grækenlands økonomi. Og i Athen tager man ikke hele emigrant-problemet så tungt. De bliver jo oplyst i udlændet, så de kan bruges, har vi selv far en industri opbygget, siger man.

Som ufaglærte kan unge grækere i Vesttyskland tjene mellem 500 og 700 kroner om måneden, og mange af dem sparer over halvdelen af pengene op ved at sove på fabrikssovesale og spise i kantinen.

Hvorfor er forholdene så dårlige på landet? Da man for et halvt hundrede år siden eksproprierede de store godser og uddelte jorden

til småbønder, fik de kun 2,8 ha til hver familie. Og skiftende regeringers mangelfulde og kortsynede politik har siden med korruption, bestikkelser og manglende organisation bidraget til at bevare de middelalderlige tilstande. Ingen regering har hidtil grebet ind for at forbedre købmænd og mellem-mænd i at udnytte bøndernes nalvitet — og bønderne får fortsat kun en tiendedel eller mindre af markedspriserne på deres produkter.

I håb om eksport er de blevet opmuntret til at producere, men organisation af salget mangler i så høj grad, at store partier af grøntsager og frugt gang på gang er rådnet op på vej fra produ-

centen. Regeringen har måttet købe overproduktion af både tobak og hvede. I dag er to millioner ton hvede høstet, men kun en halv million kan bruges hjemme. Resten, der er 350 millioner kroner værd, kan ikke sælges, og overskudsagrene af græsk tobak har i løbet af år op på 70.000 ton — til en værdi af 5000 millioner kroner. Bitrest er det næsten, at der samtidig må importeres mange landbrugsprodukter — ris, bomuld og andre varer, trods handelsunderskuddet på 7 milliarder kroner.

Kravet om politisk stabilitet som springbræt til økonomisk stabilisering bliver stærkere og stærkere.

Omvæltninger i USA's politik

I TEXAS, hvor præsident Johnson har hjemme, er alt som bekendt ikke blot stort, men størst. Amerikanerne spørger sig i dag, om Johnson er ved at følge sin hjemstads traditioner med henblik på sit parti: Demokraterne.

Sagen er, at der er gået skred i den traditionelle ligevægt mellem demokrater og republikanere, og at demokraterne har mulighed for at blive markant flertal parti mod en republikansk opposition, der er dømt til at forblive i mindretal. Det er der to årsager til: Goldwater og Johnson.

Republikanerne

Ligevægten har været bevaret i efterkrigsårene. Demokraten Truman blev afløst af republikaneren Eisenhower, og han blev afløst af demokraten Kennedy ved et valg, som bedre end noget andet illustrerede tendensen til ligevægt: Kennedy blev præsident med få premilles forspring for sin republikanske modkandidat Nixon.

Så fulgte valget mellem Johnson og Barry Goldwater. Republikanerne havde forladt de traditionelle linjer som mildt konservative over for demokraternes mildt frisindede tradition. De markerede kraftigt, at de stod til højre — og det tabte de på.

Når man nu tror, at det nederlag kan få langt alvorligere konsekvenser for partiet end de øjeblikkelige, skyldes det ikke så meget bevægelsen i vælgermasserne som bevægelsen i de store pressionsgruppers sympatier.

Fagbevægelsen

De amerikanske fagforbund, som er en af disse grupper, har, uden at blinde sig, i reglen støttet demokraterne. Deres modpart, den store forretningsverden, har til gengæld holdt på republikanerne. De seneste ytringer fra amerikanske faglige ledere tyder imidlertid på, at fagbevægelsen forbereder sig på en langt mere direkte støtte til demokraterne end hidtil. Og forretningsverdenen er på vej over til Johnson. Hvad mere er: Den ser også ud til at være på vej over til hans politik.

Storfinansens

Traditionelt har amerikansk storfinans' holdning til regeringen i Washington været denne: For megen centralisering er af det onde, fordi den kan komme til at hæmme forretningslivet, og for store forbundsskatter er af det onde, fordi de ikke blot rammer forretningsfolkene direkte på pengepungen, men også trækker penge, som folk ellers ville have købt industriprodukter for, over til andre opgaver.

Denne opfattelse har republikanerne i det store og hele delt, og for at give argumenterne et lidt mere usejlsk skær har begge parter ofte i stedet for at tale om principperne, skudt mod det konkrete: den centraliserede og pengeforbrugende administration i Washington var ineffektiv og fuld af sløseri.

Skatterne

Men der er sket noget i Kennedy-Johnson-perioden. De to demokratiske præsidenter har modt argumentet om, at statens brug af penge sætter køberens antal ned, med skattelemper. I Eisenhower's 8 år, hvor ledende folk fra

forretningsverdenen var præsidentens nærmeste rådgivere, oplevede man kun én skatnedesættelse. I de 5 demokratiske år er der kommet 5: Der er kommet love om investeringskredit, to nedskæringer i aktieselskabsbeskatningen, en nedskættelse af omsætningsafgiften, en gunstig afskrivningsordning og endelig en kompenserende nedskæring i de personlige indkomsskatter på 80 milliarder kroner.

Centraliseringen er ikke blevet mindre, men effektiviteten i Washington, som man først og fremmest skød på, er blevet højere. Det har forsvarsminister McNamara hovedsageligt for, og han har anvendt forretningsverdens egne metoder. Selv er han jo så meget top-business-man, som man næsten kan blive: Han blev hentet til ministeriet fra en ledende stilling hos Ford.

Johnson

Dermed er nogle af hovedindvendingerne mod demokraternes syn på Washingtons opgaver faldet bort for forretningsfolkene. Det er sket, uden at Johnson på nogen måde har fulgt deres ønske om, at forbundsregeringen skal blande sig uden om så meget som muligt.

Tværtimod har hans planer om »Det størstedele Samfund« betydet en langt kraftigere indblanding i det økonomiske liv, end man før har kendt. Men forretningsfolkene synes at være ved at erkende, at Johnson har ret på det punkt.

Måske er det eksemplet fra Europa, der har fået dem til at indse det. Amerikanere har altid stået uforstående over for den skarpe, europæiske inddeling i nationalstater. Nu har de set, at den er ved at gå i opløsning — og at den først og fremmest gør det på det økonomiske felt. Fællesmarkedets opblomstring som industri- og handelsmagt har givet dem noget at tænke over. For det felt, hvor de selv har været tilbageholdende, har netop været samordningen af økonomien.

Johnsons »Størstedele Samfund« siger først og fremmest mod så høj en udnýtelsesgrad af alle ressourcer i Amerika, som man kan nå — og det beskæftiger sig særligt med de menneskelige.

Forretningsverdenen, som erkender, at de stadige produktivitetstilføjelser pr. arbejder ikke kan blive ved, er samtidig ved at blive mere interesseret i den menneskelige faktor igen, og her kommer Johnson med noget, som kan ligne en løsning.

Tilnærmelsen mellem ham og big business er tydelig. Hvor stærke bånd, der er bundet, kan man ikke se endnu, men store summer er allerede gået i de demokratiske valgford fra forretningsverdenen, og flere og flere forretningsfolk i USA nyder en ganske anden anelse som opinionsledere end i Europa) propaganderer nu for Johnson-linjen i deres egne samfund.

Derfor kan det komme til omvæltninger i den amerikanske partiopbygning, omvæltninger, der i sidste ende kan medføre, at demokraterne — under indflydelse af forretningsfolkene — bliver de mere konservative og republikanerne de mere frisindede, fordi der simpelt hen ikke er anden vej for dem. Valget af en republikaner, John Lindsay, til borgmester i New York på en tydeligt frisindet baggrund, var i hvert fald et se som en vejviser. CLAUS SEIDEN

LUNDBERGS HJØRNE

Masaierne forkalker ikke —

MASAIERNE morede sig meget over de hvide mænds trædemølle.

Den gik automatisk, med jævnt fart, men for hvert minut rejstes førenden én grad, så man kom til at gå mere og mere op ad bakke.

Ikke fordi det generede masaierne noget videre. De blev bare ved at gå. To af dem var for gode til maskinen. Da den havde rejst sig de 30 grader, der var dens maksimum, gik de endnu, ubesværet.

Men så kunne de ikke få lov længere. Der var andre, der skulle til. Så de to masaiere stod af fra det underholdende apparat — og stillede sig bagest i køen for at få en tur til.

Uden at være forpustede.

DERES gennemsnit på den festlige maskine — de var 39 i alt — blev 23 minutter. Det blev trukket slemt ned af en 12-år dreng, der kun holdt 14 minutter.

Det skønnede hans slægtninge sig meget over. Men det var tilfældigvis nøjagtigt, hvad amerikanske studenter i fin fysisk form, gennemsnitlig kunne klare. Rekord i Amerika, sat af en student efter 6 måneders hård træning, var 27 minutter. Efter denne enorme fysiske præstation faldt han ud af trædemøllen, fuldstændig udmattet.

Men de to masaiere, der fulgte maskinen til toppen af dens ydeevne — og mange flere, der nåede den amerikanske rekord — var ikke engang forpustede, da de stod af.

NU glæder masaierne sig igen til amerikanerne kommer igen med deres underholdende apparat.

De er forsøgspersoner i en undersøgelse, dr. George Mann og hans medarbejdere ved Vanderbilt University vil finde ud af, hvorfor masaierne ikke får hjerteblodpropper, ikke forkalker.

De har et kolesteroltal under det normale i USA — til trods for at de lever af det mest forkerte, de kan finde. En ensidig kost bestående af kød, blod og mælk med over 6 % fedt.

Det skulle give høje kolesteroltal og masser af forkalkning.

Denne glæde vil George Mann gerne have løst. Det er derfor han har bragt sin forføjelige trædemølle den lange vej til Afrika.

MEN for masaierne, der maler kvæget for mælk og blod — og spiser dets kød, men ikke bryder sig om genmælk — er sådan en smule spæderetur i en trædemølle kun en forføjelse. Selv om det går mere og mere op ad bakke.

De er nemlig vant til at gå langt, op mod 100 km om dagen. Hvilket fik dr. Mann til at tænke på, om det var motionen, der holdt dem fri for forkalkning — eller holdt deres hjerte ung.

Der var mening i den teori. Han må have kendt den amerikanske undersøgelse på irske indvandrere i Boston og sammenligningen med deres brødre, der blev hjemme i Irland.

I Boston havde de højere kolesteroltal og flere hjerteblodpropper — til trods for, at brøderne hjemme i Irland spiste mere — og alt det forkerte, flask og mejeriprodukter først og fremmest.

DER er ingen, der har prøvet disse irske brødre i en trædemølle. Men man har gjort noget andet: Man har vejet dem.

Og til trods for, at de i Irland spiste mere, vejede de mindre. Et klart bevis for at de fik mere motion. Hvor skulle kalorierne ellers være blevet af.

Så teorien lå lige for. At masaierne i trædemøllen også viste, at deres mange km til fods havde holdt også hjerte og kredsløb i bedre form, var altså kun en bekræftelse.

Som i øvrigt ikke bare skyldes det nedsatte kolesteroltal og en ringere forkalkning — hvad en ganske andet undersøgelse i England, har peget meget tydeligt på.

Den handler også om motion — som i øvrigt er ved at komme i søgelyset på grund af dens virkning — på sukkersyge. Men det skal jeg vende tilbage til.